

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa S. B.
przeciwko I. M. P.
o zapłatę, zobowiązanie i ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 maja 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 14 czerwca 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek pozwanej o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3. przyznaje adw. B. B. P. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w (...)) kwotę 5670 (pięć tysięcy sześćset siedemdziesiąt) zł podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług wyliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności.**

UZASADNIENIE

Powód S. B. w powództwie wytoczonym przeciwko pozwanej I. M. P. domagał się ochrony dóbr osobistych przez zobowiązanie pozwanej – autorki reportaży, w których powód przedstawiony został jako pedofil molestujący swoje dzieci – do przeproszenia go i zasądzenie od niej na rzecz powoda zadośćuczynienia oraz renty i płaconego comiesięcznie odszkodowania za utratę możliwości zarobkowania. Wcześniej z żądaniem przeprosin i zapłaty zadośćuczynienia powód wystąpił przeciwko T. S.A. Oddział w K. oraz T. S.A. Oddział w P.. W postępowaniach tych zobligowano jednego z nadawców reportaży do opublikowania przeprosin w programie „T.” i zasądzono na rzecz powoda odpowiednio 40 000 zł i 60 000 zł z odsetkami ustawowymi.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 17 listopada 2015 r. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 100 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 listopada 2015 r., zastrzegając że pozwana w zakresie obowiązku zapłaty kwoty 40 000 zł odpowiada solidarnie z T. S.A. Oddział w K., a w zakresie kwoty 60 000 zł – z T. S.A. Oddział w P.. W pozostałym zakresie, w tym co do żądania przeprosin powództwo zostało oddalone.

Sąd Apelacyjny w (...), który rozpoznawał sprawę z uwagi na złożenie apelacji przez obydwie strony, wyrokiem z dnia 14 czerwca 2016 r. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo w całości, oddalił apelację powoda i orzekł o kosztach procesu. Ustalił, że zadośćuczynienie, objęte solidarną odpowiedzialnością pozwanej, zostało już wypłacone powodowi przez współdłużników, wobec których wcześniej zapadły prawomocne wyroki, zaś co do żądania przeprosin - zgodził się z Sądem pierwszej instancji, że mimo niewystępowania solidarności w zakresie obowiązku przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone, wystarczającym sposobem usunięcia skutków naruszenia czci, dobrego imienia, godności i wizerunku powoda wyemitowanymi reportażami było opublikowanie przeprosin na podstawie wyroku wydanego przeciwko innemu współodpowiedzialnemu.

Powód zaskarżył całość wyroku Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną opartą na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. Zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 38 prawa prasowego zw. z art. 23 i 24 k.c., art. 38 prawa prasowego w zw. z art. 415 k.c., art. 442¹ k.c. i art. 24 § 1 k.c., błędne zastosowanie art. 24 k.c. w zw. z art. 37 i 38 ust. 1 zd. pierwsze prawa prasowego oraz niezastosowanie art. 24 w zw. z art. 448 k.c. w zw. z art. 38 ust. 1 zd. drugie prawa prasowego. Uchybienie przepisom postępowania powód łączył z naruszeniem art. 233 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...) lub sądowi równorzędnemu i zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda pozwana wniosła o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia tej skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to znaczy wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, za które uznał potrzebę interpretacji art. 38 prawa prasowego w zw. z art. 23 i 24 k.c. w zakresie dopuszczalności przyjęcia solidarnej

odpowiedzialności przewidzianej w art. 38 prawa prasowego w każdym wypadku dochodzenia roszczeń na podstawie deliktowej od kilku podmiotów ponoszących samodzielną odpowiedzialność wobec pokrzywdzonego. Dodatkowo wskazał na zastrzeżenia co do biegu przedawnienia w wypadku naruszeń wynikłych z emisji więcej niż jednego reportażu naruszającego jego dobra osobiste. Podniósł też wątpliwości co do możliwości oddalenia żądania przeprosin z tego powodu, że opublikował je już inny naruszyiciel, zwłaszcza gdy opublikowane przeprosiny dotyczyły tylko jednego z czynów naruszających dobra osobiste powoda, a pozwana ponosi odpowiedzialność za wszystkie czyny.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Wskazana wątpliwość musi przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki, która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym. Skarżący powinien dostrzegane zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Takich elementów wniosek powoda jednak nie zawiera, skarżący ograniczył się do przedstawienia własnych wątpliwości nie przenosząc ich na szersze tło orzecznicze ani doktrynalne, przez co przypisać im można jedynie charakter krytyki powziętego przez Sąd rozstrzygnięcia, a nie głosu w dyskusji o właściwym rozumieniu prawa. Należy zwrócić uwagę, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera poglądów prawnych sprzecznych z uwagami powoda. Ewentualne rozbieżności stanowisk dotyczą subsumpcji stanu faktycznego pod określone normy prawne i związane są z nieakceptowanymi przez powoda ustaleniami faktycznymi lub wyborami sądu o charakterze ocennym, dokonanymi w ramach uprawnień przewidzianych w art. 24 § 1 k.c. Nie mieszczą się więc w sferze rozwiązywania istotnych zagadnień prawnych, mających nie tylko konkretne, ale również abstrakcyjne znaczenie. Tym samym zagadnienia

przedstawione przez skarżącego nie stanowią dostatecznego uzasadnienia wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpatrzenia.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. Koszty pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu przyznał natomiast na podstawie § 8 pkt 7 i § 14 ust. 1 pkt 2 oraz § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1801) w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714).

aj

l.n